

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

EESK 523. PLENĀRSESĪJA 2017. GADA 22. UN 23. FEBRUĀRĪ

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums “Augstas kvalitātes izglītība visiem”

(izpētes atzinums)

(2017/C 173/01)

Ziņotājs: **Benjamin RIZZO**

Padomes prezidentvalsts Maltas pieprasījums	16.9.2016.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	3.2.2017.
Pieņemts plenārsesijā	22.2.2017.
Plenārsesija Nr.	523
Balsojuma rezultāts	207/1/5
(par/pret/atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

EESK

1.1. mudina dalībvalstis parādīt stingrāku apņēmību attiecībā uz augstas kvalitātes izglītību visiem, lai sasniegtu ES mērķus laikposmam līdz 2020. gadam un ANO mērķus 2030. gadam;

1.2. uzsver, cik svarīga ir valsts finansēta augstas kvalitātes izglītība un apmācība visiem, vienlaikus uzsverot nozīmi, kāda ir iedzīvotāju izglītošanai par cilvēktiesībām, viņu kā pilsoņu lomu un Eiropas vērtību stiprināšanu visās dalībvalstu izglītības programmās;

1.3. iestājas par lielāku atbalstu agrīnai pirmsskolas izglītībai (kam ir izšķiroša nozīme valodu apguvē, socializācijā, pielāgošanā pamatizglītībai un tālākizglītībai) un mūžizglītībai (kas ir izšķirošs faktors sekmīgai integrācijai sabiedrībā un nodarbinātības jomā);

1.4. uzsver nepieciešamību radīt apmācības iespējas izglītību priekšlaicīgi pametušiem jauniešiem, kā arī mazkvalificētiem darba ņēmējiem un migrējošiem darba ņēmējiem, un atzīt neformālās izglītības un ikdienējās mācīšanās rezultātus;

1.5. uzskata, ka nodarbinātības nākotne un digitalizācijas uzdevumi ir būtiski temati, kas Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāierindo kā vieni no galvenajiem politiskajās debatēs un sociālajā dialogā par augstas kvalitātes izglītību visiem;

1.6. mudina ES un tās dalībvalstis centties panākt lielāku sinerģiju un saskaņotu ES mēroga stratēģiju izglītības visiem jomā;

1.7. atgādina Eiropas Komisijai (EK) un dalībvalstīm, ka skolotāji un izglītības darbinieki ir jāatbalsta viņu centienos pilnveidot visus savas profesionālās attīstības aspektus, lai uzlabotu darba rādītājus. Tāpēc EESK iesaka ieguldīt skolotāju un apmācības instruktoru kvalifikācijā, tiecoties nodrošināt dzimumu līdztiesību darbā pieņemšanas procesā, kā arī viņiem visiem nodrošināt stabilu darbu, labas karjeras iespējas un atalgojumu;

1.8. aicina efektīvāk izmantot Eiropas fondus, jo īpaši Eiropas Sociālo fondu (ESF) un “Apvārsni 2020”, atbalstīt kvalitatīvu izglītību un apmācību, talantus, pētniecību un inovāciju.

2. Vispārīgas piezīmes

2.1. EESK ir gandarīta, ka prezidentvalsts Malta ir noteikusi tematu “**Augstas kvalitātes izglītība visiem**” par vadmotīvu un aicinājusi EESK par to sagatavot izpētes atzinumu. Eiropai nevajadzētu aizmirst, ka, veidojot Eiropas sabiedrību, kas ir apņēmusies saglabāt pamattiesības un vērtības, ir svarīga augstas kvalitātes izglītība visiem. Malta ir izvirzījusi mērķi veicināt iekļautību daudzveidībā formālās un neformālās izglītības jomā, nodrošinot taisnīgas un dažādotas mācīšanās iespējas. Šajā sakarā Malta 2017. gada janvārī rīkoja izglītības nedēļu, kas īpaši pievērsās tematiem “taisnīgums un mācīšanās” un “digitālā izglītība”.

2.2. EESK pauž gandarījumu par to, ka Komisija 7. decembrī nāca klajā ar trim paziņojumiem ar nosaukumu “Jaunatnes iniciatīva”⁽¹⁾. Šajā atzinumā galvenā uzmanība ir pievērsta paziņojumam “Izglītības uzlabošana un modernizēšana: augstas kvalitātes izglītība visiem”. Turklāt kā Eiropas pilsoniskās sabiedrības pārstāvis ES līmenī EESK sagaida, ka ar to notiks apspriešanās un ka tai būs aktīva loma turpmākajās norisēs saistībā ar šīm iniciatīvām. Tomēr EESK pauž bažas, ka šo iniciatīvu vērtība varētu zust, jo taupības pasākumi joprojām skar daudzas mūsu sabiedrības, traucējot tām pilnībā gūt labumu no augstas kvalitātes izglītības.

2.3. Lai gan izglītība joprojām ir valstu valdību prerogatīva, EESK uzskata, ka Eiropas Savienībai vajadzētu izmantot savu ietekmi un finansiālo kapacitāti, lai palīdzētu dalībvalstīm vairāk ieguldīt centienos nodrošināt augstas kvalitātes izglītību visiem.

3. Īpašas piezīmes

3.1. Kvalitatīva izglītība

3.1.1. Kvalitatīva izglītība sekmē to, ka cilvēki attīstās tā, lai viņi būtu brīvi, kritiski domājoši, apzinīgi, aktīvi un patstāvīgi, spētu piedalīties tās sabiedrības veidošanā, kurā viņi dzīvo, un spētu izprast brīvības un solidaritātes kopējās vērtības. Tā arī rada pamatu, kas ļauj cilvēkiem pārvarēt problēmas darba dzīvē.

3.1.2. Apņēmība nodrošināt kvalitatīvu izglītību prasa konkrētus pasākumus, piemēram:

- palielināt atbalstu agrīnai pirmsskolas izglītībai (kam ir izšķiroša nozīme valodu apguvē, socializācijā, pielāgošanā pamatzglītībai un tālākizglītībai) un mūžizglītībai (kas ir izšķirošs faktors sekmīgai integrācijai sabiedrībā un darba dzīvē),
- nodrošināt, ka izglītība atbild uz izaicinājumiem saistībā ar globalizāciju, digitalizāciju un pārmaiņām nodarbinātības jomā,
- radīt apmācības iespējas izglītību priekšlaicīgi pametušiem jauniešiem, kā arī mazkvalificētiem darba ņēmējiem un migrējošiem darba ņēmējiem, neatstājot novārtā digitālās lietotprasmes,
- gādāt par to, ka izglītības procesā tiek apgūta informācijas atlases prasme,
- atzīt neformālās izglītības un ikdienējās mācīšanās rezultātus,
- veicināt alianses starp visdažādākajiem izglītības jomas dalībniekiem, iesaistot visu izglītības kopieni,

⁽¹⁾ COM(2016) 940 final, COM(2016) 941 final un COM(2016) 942 final.

- uzlabot sākotnējās arodmācības un kvalifikācijas celšanu skolotājiem un izglītības darbiniekiem,
- pilnveidot skolotāja profesiju un nodrošināt labākus darba apstākļus un atalgojumu,
- nodrošināt, ka politika, kas paredzēta ekonomikas krīzes un valsts parāda krīzes pārvarēšanai, neapdraud izglītības un apmācības kvalitāti,
- ieguldīt izglītības infrastruktūras un rīku, piemēram, IKT, uzlabošanā,
- uzlabot publiskos ieguldījumus kvalitatīvā izglītībā, pētniecībā un arodapmācībā, kā arī turpināt atbalstu un finansējumu programmai *Erasmus+*,
- labāk izmantot Eiropas fondus, jo īpaši Eiropas Sociālo fondu (ESF) un “Apvārsni 2020”, kā arī atbalstīt kvalitatīvu izglītību un apmācību, pētniecību un inovāciju,
- stiprināt ES mēroga mobilitātes iespējas studentiem, augstskolu mācībspēkiem, skolotājiem, pasniedzējiem un pētniekiem, kam būtu jānodrošina kādu laiku pastrādāt citā dalībvalstī – tas attiecas ne tikai uz formālo izglītību, bet arī uz neformālām sistēmām, arodapmācību un mācekļību,
- tiekties pēc lielākas ES mēroga sinerģijas un saskaņotām stratēģijām izglītības jomā un
- veicināt sadarbību un dialogu starp uzņēmumiem, izglītības un apmācības sistēmām un to pakalpojumu sniedzējiem, lai apzinātu nepieciešamās prasmes un veicinātu nodarbinātību.

3.2. *Izglītība un cilvēktiesības*

3.2.1. EESK uzskata: lai gan izglītības galvenais mērķis ir cilvēku attīstība, kā minēts iepriekš, apmācība ir disciplīna un aktivitāte, kas vairāk attiecas uz darbības mērķiem un ir cieši saistīta ar attīstību un iekļaušanos darba dzīvē. EESK jau ir norādījusi atšķirības un līdzības, kas pastāv starp izglītību un apmācību – tās noteikti ir saistītas, bet katrai no tām ir savi mērķi. Daudzos atzinumos EESK ir rūpējusies, lai izglītība tiktu noteikta par pamattiesībām, par sabiedrisku labumu un valdības primāru atbildības jomu.

3.2.2. ES izglītības ministru neformālajā sanāksmē Parīzē 2015. gada martā (pēc Francijā un Dānijā piedzīvotajiem uzbrukumiem) pieņemtajā dokumentā “Deklarācija par pilsoniskuma un kopējo vērtību – brīvības, iecietības un nediskriminācijas – veicināšanu ar izglītības palīdzību” ir norādīts, ka ES apņemas stingri aizstāvēt tai svarīgās pamatvērtības: aizsargāt cilvēka cieņu, brīvību (tostarp vārda brīvību), demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības.

3.2.3. Diemžēl 2016. gadā uz dažādiem ieganstiem balstīta vardarbība (tostarp labējo ekstrēmistu grupas, kas atbalsta ksenofobus un rasistiskus uzskatus, terorisms reliģisku apsvērumu aizsegā, kā arī asais no kara un konfliktiem bēgošo cilvēku noraidījums) atkal ir novedis pie sāpīgām sekām. Tāpēc visās dalībvalstu izglītības programmās ir jāstiprina izglītība par cilvēktiesībām un pilsoniskumu, kā arī par ES vērtībām.

3.2.4. Šajā ziņā dalībvalstīm izglītības joma ir jāpapildina ar jaunām dimensijām – tās saikni ar pamattiesībām un nodarbinātības nākotni – un jāsigatavojas kultūras un funkcionālajām pārmaiņām, kas izriet no norisēm vides jomā, kā arī jānodrošina, ka apmācība ir atbilstoša tās uzdevumiem un sniedz kvalifikāciju, kāda ir nepieciešama ekonomikas ilgtspējīgai attīstībai.

3.2.5. Viens no mūsdienu izglītības uzdevumiem ir veidot spēju apieties ar informāciju (“informācijpratība”). Cilvēkiem ir tiesības uz piekļuvi informācijai, tomēr apiešanās ar informāciju ir sarežģīts jautājums. Izglītības procesā jāmača informāciju atlasīt, interpretēt un izmantot un tas jā dara tā, lai indivīds un sabiedrība no tā gūst labumu. Informācijpratība ir viens no augstvērtīgās izglītības kritērijiem.

3.3. *Ekonomikas krīze, nabadzība, sociālā atstumtība*

3.3.1. Eurostat ziņojums liecina, ka 2015. gadā Eiropas Savienībā aptuveni 25 miljonus bērnu jeb 26 % iedzīvotāju vecumā no 0 līdz 17 gadiem apdraudēja nabadzība vai sociālā atstumtība. 2015. gadā vairāk nekā trešdaļa bērnu bija apdraudēti (nabadzības vai sociālās atstumtības dēļ) 6 dalībvalstīs: Rumānijā, Bulgārijā, Grieķijā, Ungārijā, Spānijā un Itālijā. Vislielākais pieaugums konstatēts Grieķijā (no 28,7 % 2010. gadā līdz 37,8 % 2015. gadā, respektīvi 9,1 procentpunkti). Šie satraucošie dati skaidri atklāj saikni starp krīzi un nabadzības palielināšanos.

3.3.2. Jaunākie ES ziņojumi par izglītības nozari sniedz papildu pierādījumus par problēmu, kas atspoguļota daudzos iepriekšējos pilsoniskās sabiedrības pētījumos un paziņojumos: nabadzība ir cieši saistīta ar ģimeņu un sociālo grupu sociāli ekonomisko un kultūras izcelsmi. Eurostat apliecina, ka nabadzības apdraudēto vai sociālai atstumtībai pakļauto bērnu daļa ES ir mazāka, ja vecāku izglītības līmenis ir augstāks. 2015. gadā gandrīz 2/3 (65,5 %) visu to bērnu, kuru vecākiem ir zems izglītības līmenis (pabeigts ne vairāk kā pamatizglītības otrais posms), apdraud nabadzība. Salīdzinājumam: līdzīgā situācijā ir 30,3 % to vecāku bērnu, kuriem ir vidējs izglītības līmenis un 10,6 % to bērnu, kuru vecākiem ir augstāks izglītības līmenis.

3.3.3. Izglītības nepietiekamība vai to jauniešu daļa, kuriem neizdodas sasniegt minimālo izglītības līmeni, ir viena no lielākajām Eiropas mūsdienu problēmām. No otras puses, ekonomiskās krīzes un stingro budžeta un fiskālo ierobežojumu dēļ izglītības un apmācības sistēmu kvalitāte ir pasliktinājusies, tāpēc ir palielinājies nabadzības un atstumtības risks, un ir apdraudēts princips, saskaņā ar kuru visiem jābūt iespējai iegūt augstas kvalitātes publisko izglītību.

3.3.4. Lai gan dažas Eiropas valstis ir nolēmušas samazināt izglītības budžetus un darbinieku algas, ierobežot darbinieku pieņemšanu darbā, apturēt skolu būvniecību vai nepiešķirt pietiekamus resursus drošas un piemērotas izglītības iestāžu infrastruktūras uzturēšanai, šī tendence būtu jāvērs pretējā virzienā. 2014. gadā publiskie tēriņi izglītībai ar grūtībām sasniedza 1,1 % reālā izteiksmē, un dalībvalstis 2014. gadā samazināja izdevumus salīdzinājumā ar 2013. gadu⁽²⁾. Tāpēc EESK mudina valstu valdības atkārtoti izskatīt un mainīt tās taupības programmas, kas varētu smagi skart saistības, kas noteiktas izglītības jomā Eiropas un starptautiskā līmenī, piemēram, programmā 2020. un 2030. gadam.

3.4. Izglītība un turpmākais darbs

3.4.1. Darba nākotne ir būtisks jautājums, un politiskajās debatēs un sociālajā dialogā par augstu izglītības kvalitāti tam ir jāpiešķir prioritāte. Turklāt tektoniskas pārmaiņas pārveido veidus, kādos darbs tiek veikts. Tādējādi, neraugoties uz to, ka paveras jaunas iespējas pārvērst inovācijas jaunās darbavietās, darba pasauli pašlaik raksturo izteikta neprognozējamība, ko izjūt gan darba ņēmēji, gan uzņēmumi. Digitālās revolūcijas radītās pārejas apvienojumā ar jaunām pozitīvām iespējām vēl vairāk palielina neprognozējamības un sarežģītības sajūtu. Kā norādīts pirmajā Juncker vadītās Komisijas Izglītības un apmācības pārskatā, cilvēku sagatavošana nodarbinātībai ir tikai daļa no uzdevuma. Izglītības loma labākas sabiedrības veidošanā ir vienlīdz svarīga. Tomēr mūsdienās pat darbinieki ar visaugstāko kvalifikāciju var zaudēt darbu. Lai gan izglītība un apmācība ir ārkārtīgi svarīga, tā vairs nav automātiska garantija labam, stabilam un labi apmaksātam darbam. Šķiet, ka arī nevienlīdzība darba tirgū ir kļuvusi par problēmu, kas ir pienācīgi jārisina.

3.4.2. Profesionālajai izglītībai un apmācībai (PIA) ir aizvien lielāka nozīme cīņā pret bezdarbu, un tā ir jāuzlabo un jāpadara pieejamāka un atbilstošāka. Ir jāpiešķir pietiekami cilvēkresursi un finanšu līdzekļi, lai nodrošinātu izglītības rezultātu kvalitāti un attiecīgo cilvēku nodarbināmību.

3.4.3. EK novērtējuma ziņojums par Eiropas Sociālā fonda (ESF) ieguldījumiem laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam liecina, ka līdz 2014. gada beigām vismaz 9,4 miljoni Eiropas iedzīvotāju atrada darbu un 8,7 miljoni ieguva kvalifikāciju vai sertifikātu. Savukārt 13,7 miljoni dalībnieku minēja citus pozitīvus rezultātus, piemēram prasmju līmeņa paaugstināšanos. Šai pozitīvajai ziņai vajadzētu rosināt dalībvalstis pastāvīgi cīnīties pret bezdarbu Eiropā, kas daudzās no tām joprojām ir augsts.

3.4.4. EESK arī iesaka Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm vairāk ieguldīt pētniecībā un inovācijā, lai radītu jaunas un labākas darbavietas nākotnē.

3.4.5. Joprojām pastāv no dzimuma atkarīgas darba samaksas atšķirības. Komisāre Vēra Jourová 2015. gada novembrī norādīja: "Sievietes joprojām aptuveni divus mēnešus gadā strādā par brīvu, jo viņu stundas alga ir par 16,4 % mazāka nekā vīriešu alga. Dzimumu līdztiesība ir viena no Eiropas Savienības pamatvērtībām, taču patiesībā tā joprojām nav kļuvusi par realitāti." Ņemot vērā izglītības nozares feminizāciju, būtu jāpārskata atalgojums un jāuzlabo karjeras iespējas.

⁽²⁾ Izglītības un apmācības pārraudzība 2015. gadā

3.5. **Publiskā izglītība**

3.5.1. Dalībvalstīm ir no jauna jāapstiprina publiskās izglītības loma līdztiesības un sociālās kohēzijas nodrošināšanā. Apsverot jaunākos ES datus par nabadzību un sociālās atstumtības risku, nedrīkst novērtēt par zemu publiskās izglītības nozīmi centienos veidot sabiedrību, kurā valda lielāka vienlīdzība.

3.5.2. Augstas kvalitātes izglītība būtu jānodrošina līdztiesīgi bez peļņas gūšanas nolūka. Valdības pirmām kārtām ir atbildīgas par pienācīgu resursu nodrošināšanu vispārēji pieejamai izglītībai, kā tās ir apņēmušās starptautiskā un Eiropas līmenī. Ieguldījumiem izglītībā, it īpaši publiskajā izglītībā, būtu jāklūst par politisku prioritāti.

3.5.3. Tā kā ne visiem darba ņēmējiem ir līdzekļi, ar ko nodrošināt noturību pret sabiedrisko, personisko un profesionālo risku, ļoti svarīga ir piekļuve publiskām, augstas kvalitātes kvalifikācijas celšanas un pārkvalifikācijas iespējām un pienācīgai sociālajai aizsardzībai. Kā pilsoniskās sabiedrības pārstāve ES līmenī EESK uzsver nepieciešamību stiprināt un labāk finansēt publiskās izglītības iestādes bezdarbnieku un migrējošo darba ņēmēju apmācībai.

3.5.4. EESK uzskata arī, ka sociālajiem partneriem un izglītības kopienai būtu jāpiesūta uzraudzības pilnvaras un ka tai būtu jāizvērtē izglītībā ieguldīto publisko līdzekļu izmantošanas efektivitāte.

3.6. **Sociālais dialogs un kolektīvās sarunas**

3.6.1. Visā Eiropā sociālais dialogs izglītības jomā saskaras ar dažādām problēmām, kuru cēloņi ir gan iekšēji, gan ārēji. Steidzami risināmas ekonomiskas problēmas ir iemesls tam, kāpēc sociālā dialoga pozīcijas politiskajā darba kārtībā ir pasliktinājušās. Efektīva sociālā dialoga trūkumu atspoguļo fakts, ka lēmumi, kas skar izglītības darbiniekus un skolu kopienu bieži tiek pieņemti ārpus oficiālām sarunām ar sociālajiem partneriem. Daudzās valstīs kolektīvo sarunu piemērošanas joma ir sašaurināta tieši tajā laikā, kad to būtu vajadzējis paplašināt, lai risinātu daudzas jaunas pārmaiņas, kas skar izglītības kopieni.

3.6.2. Tāpēc EESK aicina dalībvalstis un sociālos partnerus pastiprināt saikni starp valsti un Eiropas sociālo dialogu un apspriest to, kā paplašināt koplīgumu piemērošanas jomu. Eiropas sociālajam dialogam izglītības nozarē ir izšķiroša nozīme stratēģijas "Eiropa 2020" un Programmas 2030. gadam mērķu īstenošanā, jo tas vieno Eiropas darba devējus un darba ņēmējus šajā jomā, lai tie varētu vienoties par to, kā risināt problēmas, ar kurām saskaras nozare. Būtu jāiesaista arī visa izglītības kopiena (vecāki, izglītojamie, pilsoniskās sabiedrības organizācijas u. c.).

3.7. **IKT izglītībā**

3.7.1. Beidzamo gadu laikā pasaulē ir notikusi pāreja no ražošanas virzītas ekonomikas uz ekonomiku, kas vairāk orientēta uz pakalpojumiem. Zināšanu radīšana ir kļuvusi par kritiskās vērtības faktoru gan ražošanas, gan pakalpojumu jomā.

3.7.2. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas globalizētā pasaulē ir izmainījušas ekonomikas integrāciju un savstarpējo atkarību visos līmeņos. Turklāt digitālā pārveide ir cēlonis būtiskām pārmaiņām ražošanas un pakalpojumu jomā. Tas ietver arī pāreju no tradicionālās nodarbinātības uz digitālo nodarbinātību. IKT tiek izmantotas dažādos veidos. Tās kalpo arī par atbalstu sociālajiem un/vai politiskajiem virtuālajiem tīkliem. Tādējādi IKT loma bērnu un jauniešu socializācijā pakāpeniski palielinās.

3.7.3. Lai gan IKT piedāvā iespējas daudzās jomās, tās iever arī tādu reālu apdraudējumu kā kibernetizācija, bīstams un kaitējošs saturs, pakalpojumu pastiprināta komercializācija. Tās rada arī tehnoloģiskas novērošanas un personas datu ļaunprātīgas izmantošanas iespējas. Personas datu aizsardzība un informācijas drošība izglītības jomā būtu jārisina ar Eiropas stratēģiju. Turklāt daudzas Eiropas valstis ir ieviesušas valsts stratēģijas IKT izmantošanas stiprināšanai dažādās jomās, kā arī īpašas stratēģijas, kas paredzētas izglītībai, taču to īstenošana joprojām ir nepietiekama.

3.7.4. Izglītības kopienai un sabiedrībai svarīgs jautājums ir digitālo ierīču ieviešana izglītībā. Eiropas Komisija Digitalizācijas programmā un Stratēģiskajā satvarā izglītības un apmācības jomā 2020. gadam ir uzsvērusi nepieciešamību dalībvalstīm izmantot inovatīvas mācīšanas un mācīšanās pieejas ar mērķi uzlabot digitālās prasmes un sagatavot darba ņēmējus digitālajam darbam nākotnē. ESAO un UNESCO pētījumi un ziņojumi arī mudina izvēlēties šo virzienu: nepieciešamību rūpēties, lai izglītības iestādes būtu aprīkotas un varētu izmantot IKT izglītības vajadzībām, un nākotnes veidošanas nolūkā stiprināt pasniedzēju prasmes izmantot šīs tehnoloģijas pedagogijas vajadzībām visos izglītības līmeņos.

3.7.5. Jauno tehnoloģiju integrēšana izglītībā varētu stiprināt prasmes, kas ir nepieciešamas, lai varētu pielāgoties strauji mainīgajām tehnoloģijām un sagatavot izglītojamos mūžizglītībai un aktīvam demokrātiskam pilsoniskumam. Izglītības jomā IKT spēj uzlabot mācīšanu un mācīšanos, tomēr tās ir saistītas arī ar daudzām problēmām, ar ko saskaras pasniedzēji un izglītojamie un kas ir minētas šajā atzinumā.

3.7.6. Visbeidzot, būtu jāatzīmē, ka, ja ES vēlas saglabāt vadošo pozīciju augstākās izglītības un zinātniskās pētniecības jomā, tai ir jāpastiprina savi ieguldījumi talantu atbalstīšanā, pētniecībā un inovācijā.

3.8. *Skolotāji – nākotnes arhitekti*

3.8.1. Ir labi zināms, ka skolotājiem ir svarīga loma izglītības iniciatīvu un programmu veiksmīgā vai neveiksmīgā īstenošanā. EESK mudina izglītības pārvaldes institūcijas un iestādes nodrošināt pastāvīgu oficiālu pedagoģisko un tehnisko atbalstu skolotājiem, lai palīdzētu viņiem pielāgoties jaunajām digitālajām sistēmām un izvairīties no tādas IKT izmantošanas, kas pasliktinātu darba apstākļus. EESK iesaka ieguldīt apmācības instruktoru un skolotāju kvalifikācijā, tiecoties nodrošināt dzimumu līdzsvaru darbā pieņemšanas procesā un izvēloties vislabāko kandidātu savā profesionālajā kategorijā, un nodrošināt stabilu darbu, kā arī labas karjeras iespējas un algas.

3.8.2. Tā kā ir paredzams, ka radikāli mainīsies nacionālie izglītības tehnoloģijas standarti, būtu jāapspriežas ar izglītības darbinieku pārstāvjiem gadījumos, kad valstu izglītības iestādes plāno jaunas stratēģijas un programmas, kuras ietekmē viņu ikdienas darbu. Sākotnējās arodmācībās un kvalifikācijas celšanā būtu jāiekļauj tādi priekšmeti kā mediju tveršana, mediju manipulēšana, mediju prezentācija un publicēšana, tīmekļa vietņu veidošana, datu ievadīšana, rīkošanās ar datu bāzēm, informācijas vākšana, sadarbīga vide un datņu koplietošana. Ir būtiski, lai ikviens skolotājs būtu sagatavots un būtu ieguvījis šīs zināšanas un prasmes.

3.8.3. EESK arī iesaka dalībvalstīm uzlabot skolotāju un izglītības darbinieku mobilitātes iespējas ceļošanai uz dažādām dalībvalstīm, vienlaikus saglabājot viņu sociālā nodrošinājuma un pensiju tiesības, ar mērķi panākt, ka palielinās izglītojošā darba un apmācības profesiju pievilcība jaunāko paaudžu skatījumā.

Briselē, 2017. gada 22. februārī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Georges DASSIS*
